

Nagyvárad, február 14-en.

VASÁRNAP
A
„SZABADSÁG”
SZÉPIRODALMI HETI MELLÉKLETE.

1892. 7. SZ.

KISSL.
1891.

Báli díszben

Egy naplóból.

Irta: Lukáts János.

Mi is csak az a szív? Furesa kérdés; hát egy husdarab. De az is igaz, hogy furesa husdarab. Néha megfér benne az egész nagy világ máskor meg annyira elzárkózik, hogy nem tud feléje utat találni egy kis porszem. Nézzük például az én szívemet. Ugy érzem, hogy a mindenség összes boldogsága itt keresett lakást. A sphaerák zenéje nem bájolta el jobban azt a bizonyos ó-kori bölcsöt — a nevét annyi bölcsnek ki tudná emlékezetében tartani, — mint a mennyire engem elragadt ennek az iczi-piczi kis jószág-nak zakatolása. Nincs benne semmi ütem, hanem azért vannak pianok — akár a hüs esti szellő játszana fúrteimmal; — crescendok, akár ha a Jóska „Cserebogár, sárga cserebogárral“ kezdetné és a „Barna kis lány csitt, csitt, csitt“-tal végeztetné ablakom alatt az éjjeli zenét; — forték — olyan, mint a méhdongás, korán reggel csak a köpü körül hallatszik, később az egész nagy kertet felveszi csendjéből; sőt még fortissimok is; biztat, hogy már egyszer repülünk ki, hiszen mi vagyunk a mindenség központja, s ha mi tovább szállunk, ez is velünk költözik. Várjunk csak kis barátom; mielőtt kiszállanánk s elfoglalnók a fejedelmi sas birodalmát, vessünk számot a körülményekkel. Az a görög léghajós — a Csiky illusztrált mythológiában Ikarusnak hívják — megkísérettette a napba feljutni; persze ő nem a szív szárnyain evezett, hanem az értelem seprőtollain — felfuvalkodott volt szegény — de meg is járta; zsupsz aláhalott a tengerbe, s édes apja soha meg nem találhatta, hogy engedtlenségeért jól elnadragolja. Hát biz ez nem valami biztató példa; maradjunk egyelőre itt lenni, hátha akadunk egy bolygóra, ki megteszi a fáradságot, hogy minket, mint fénylő napot, követni fog. Talán nem is kell messze keresni, ott van Jóska; elszóltam magamat, már is a bükkfa tetején volt, hogy kakukfiakat szerezzen s talált üres fészket. De azért mennyire büszke volt, hogy tépett ruhával, ágaktól meghasogatott arcczal és kezekkel esett le a fáról. Vagy a Pista; minden négy óraker elsétál ablakunk alatt, én rendszeren — csupa véletlenségből ott kötök, olvasom vagy ítetem madaramat — akkorakat sóhajt, hogy a kis kanári megrebben tőle. Hanem Bandi minden héten egy nyullal kedveskedik, s a mi fió maga lövi. A rossz nyelvek azt susogják ugyan, hogy a csöszökkel áll élénk kereskedelmi viszonyban, de ki hiszi, az emberek mindig irigyek voltak. Egyszóval hát maradunk a földön. Te pedig viseld magad szépen; ne szertelenkedj annyit. Ne zsongj, ne dobogj, ne verj

oly lármásan, s más perczen ne hallgass oly mélyen, hogy én kétségbeesve kérdezzem, talán hűtlen lettél régi kedves lakóddhoz. Az utóbbi időben úgy is nagyon sokat alkalmatlankodol, sokszor kell kezeim szoritásával elfojtanom kiabálásodat. Tehát pszt!

15 . . . 1890. Hála Isten! A mi lábaink alatt is megmozdult a föld, lesz valahára bál, még pedig előkelő-, válogatott közönséggel; ott lesz a megye eliteje. Mindjárt vén leány vagyok — már a 17. évet eltapodtam — s mégis csak egyszer mulattam, táncoltam kedvemre, mikor kis leányból nagy leányvá avattak, mikor hosszú ruhát kaptam. Ennek pedig kerek másfél esztendeje. Mily boldog voltam akkor, repültem, tomboltam örömömben. A mama kétségbe volt esve, hogy agyontánczolom magamat; a tata szidta a civilizációt, mely ilyen bolondsággal vezeti a világba a fiatal leányt; a fiataltság törte magát utánam, taposták egymás tyukszemeit — bámulom, hogy csak két párbaj keletkezett; a leányok azóta nem állhatnak ki, irigyek reám. A mai meghívón a jelszó: egyszerűség. Tehát fehér ruha zöld szalaggal. A zöld amugy is a remény-ég színe. Én talán csak evezhetek a reménység duzzadt vitorláival?

— — — — —

Elragadó fény, szemkápráztató pompa.

Az ékítések, ékszerek, ruhák csillogása, elbódítja az agyat, nem lehet feltekinteni szédülés nélkül. Most kezdem érteni, miért síma a parkett, miért sikulnak el oly sokan rajta. Azért, mert azok a csillogó, epedő szemek, lázas izgatottsággal pirult ajkak, mosolygva csevegő piczi szájak ellenállhatlan fegyverek. Itt pedig ugyancsak mozgósítatik minden eszköz a diadal biztosítására. Hova leszek én az egyszerű moll köntösömmel? Bizonyára észre sem vesznek. Kedvem volna sírni és jól megczibálni füleimet ügyetlenségem miatt, miért nem raktam fel arany fülfüggőimet, gyémánt karpereczemet, hogy tulszárnyalván a Barna Gizát meg a Szöke Olgát, kiken egy is minden talmi. Ime még az az idegen, de tagadhatlanul csinos tűzériőhadnagy sem mutattatja be magát; folyton az Olgának udvarol. Ugy látszik nem tudja, hogy nem mind arany, a mi fénylik. Jól van. Ha nem tudtunk előrelátók lenni, elégedjünk meg azzal, a mit kapunk. Elkeseredetten táncoltam, szinte tomboltam mérgemben, de a tánc forgatója egymás mellé sodort, szemeink összevillantak és a tour végével már ajánlották Azary Ottót. Még egyszer beletekintettem mély tűzü szemembe, csendes komolyság, néma bánat honolt azokban, de az én nyugalmas kedélyem csendjé felzavarta e pillantás. Keblem feszült, lélekzetem zítáltta lett, a vér arcomba szökkent és többé nem tudtam magamról. Fejemet vállá

főlé hajtottam, bódító leheletét lihegve szívtam magamba, s repültem az ő karjai között. Ha a boldogság alatt le nem rogytam, ha az öröm le nem sujtotott, azt az ő gyengéden segítő kezeinek köszönhettem. Mié t is lett reggel? Vagy miért az a konvencionális szokás, mely a hajnal hasadtával véget vet a legnagyobb örömeink. Jó éjt, szép álmakat kívánt — miután a mamától a másnapi látogatásra engedélyt nyert.

De vajjon nem fogjuk-e ébren látni azokat a szép álmakat? Pá édes Ottó!

— — — — —

Itt nem teszünk dátumot. Minek megmérni akarni a boldogságot? Minden perc, minden pillanat egy örökkévalóság. Nincs multam, elfeledtem, nincs jövőm, nem kívánok, de van jelenem és az Ottóm képe. Egy mozdulatlan változatlan pont ez az én életemben. Ha nappal szemeimet lehuuyva ábrándozom, ő őrzi magányom csendét; ha nyugalomra hajtom fejemet ő, áll mellettem őrangyal módjára. Ő és mindig csak ő. Honnan az egész valómat felforgató változás? Miért nem maradt meg szívemben a Jóska, Pista, Bandi emléke? Miért taszította ki ezeket a az Ottó képe? Felelnék, de nem tudok, különben talán jobb is e kimondhatlan, megfoghatlan bizonytalanság. Jó, mert mindig rejt magában valami újat, valami meglepőt. . .

Négyezer jött el és lefegyverezte a mamát és tatát; magamat nem is számítom, minthogy én az első rohamnál kapituláltam. Kívitte, megígértette, hogy elmegyünk a jogászbálba. Hat hét és a pesti redoutban fogunk lejteni. Akkor ismét látom Ottómat. Az-az; dehogy. Mindig vele mulatok; vagy hajfúrteimmel enyeleg, vagy a zongora mellett áll forgatva — csodálatos dolog, hogy kezeink mindig érintkeznek, sőt egyszer — Uram bocsá — majdnem megcsókolt. Szeretném is megtudni, hogy milyen az a férfi csók, azt mondják édesebb a méznél. No de erről csitt! Ha a mama megtudja, lesz ne mulass. A helyett inkább kérjük az Istent, hogy távolítson el mindent, a mi e csendes boldogságot megzavarhatná. Vajjon igaz-e, hogy a boldogság is néha öl? Nem tudom, de szeretnék sírni; szívem annyira tele van a kimondhatlan és ellenétes érzelmek árvájával, hogy félek a kiömléstől. Az áradat pedig mindig pusztít. Istenem el ne hagyj! virraszsz boldogságom felett!

— — — — —

Vágyaimnak netovábbja; álmainnak tündér-vára, látlak tehát szép Budapestem. Utcáid teja, épületeid eleganciája, kirakataid bűbajos változatosága hódolatra kényszerítenek, elszédítenek, hanem azért — megbocsáss őszinteségemért — legfőbb érdemed az, hogy Ottóm téged tisztelt meg

állandó jelenlétével. Milyen is lennének nélküle? Nem tudom elképzelni. De mit tennék én most nélküle? Ez már valóban megfejthetetlen talány. Ki eszege nekem oly elragadtással a főváros nevezetességeiről, szellemi életéről, multságairól, színházairól, divatjairól, szép asszonyairól, ha ő nem volna? Kit bámulna meg Budapest aranyifjúága, ha nem minket ketten? Csak azt az egyet nem szeretem, hogy oly erősen fixiroznak a nőkre. Önkénytelenül is mellemre emeltem kezemet, hogy kiegészítsem a kivágott köntösöm hiányát; az a hely már égett a sok rászórt tüztől. Boldog, kimondhatatlan boldog vagyok. . . . Firdusi feleségizott képzelme nem tudta a bűbajos kikelet pompájában a valóságot megkülönböztetve lefesteni. Nem, mert mindaz a szépség, mindaz a varázs eltörlődött a mi bálunk fénye, pompája előtt. Nem is kíséreltem meg azt leírni; lehunyom szememet és átadom magamat az ábránd ringató álmának. Így félig ébren megittasulva a kéjtől szaladok, futok, rohanok e bódító forgatagban. Biztosítva vagyok az elmerüléstől, Ottó a hajósom. Egyelőre Ottó volt a tánczosom, de később a szó szoros értelmében megrohantak, nem győztem a neveiket megjegyezni, de az tény, hogy egymás kezeiből kapkodtak ki s a souper-csárdás végén úgy villogott a mama szeme, mintha engem már kikiáltottak volna bálkirálynővé. Körül rajongtak; Ottó közel sem jöhetett. Nem vagyok öndicsékvő, de szent igaz, hogy legtöbb bókot nekem kellett végig hallgatnom. Egyik fekete szememben a menny minden üdvét, vagy a pokol minden kárhozát felfedezte, másik — úgy találta — hogy nevető ajkaim megszegyenítik a rózsapiros hajnalt; a harmadik egy pár hajfűrtömért kész volt a világot átveloczipédezeni. A negyedik . . . de annyi szépet ki himne el magáról? Valami igaznak azonban kell lenni benne és Ottó mindezekről még nem szólt.

A felkelő nap aransugarai pajzánon ugrálva lopódtak be ablakom redőin. Ingereltek, csufoltak restségemért; otthon abban a kis városban — mindig virágaim között, illatár és márdárdal mellett köszöntöttem őket és most párnáim fodrai közt alig akadnak rá. Ugyan ne durcáskodjatok! Ti, kik Budapestnek annyi feltve őrzött titkát lestétek el, ne tudjátok, hogy ez budapesti szokás? Aztán azért is kérhetnék egy kis kegyelmet, mert szememet az egész éjjel nem tudtam lehunyni. A jogászból kiválóbb alakjai szüntelenül előttem lebegtek; első természetesen Ottó. Azonban a mamának is alig ha csendes nyugvása volt, a szomszéd szobában. Szeretlenül nagyokat kacagtam. Hogyne! A nő kicsi kezeiből lehull a legyező, felemelni nem tudja, mert be van fűzve, figyel-

mezteti udvarlóját, azt a karesu katonatisztet, és az naiyul kérdezi, vajjon nem fűzhetné-e ki Ő Nagyságát? Miedert viselt az istenadta! Azért voltak olyan hangya derekuak, azok az ifjúurak! Ottó, az egészen más, kineveti az afféle haszontalanságokat. Csókolni, nem! megenni való ember! Ujabb diadalt nyert. Ezután állaudóan Budapesten lakunk, csak nyárra vonulunk el Balatonfűredre, vagy Tuszánra. A tata hasztalan appellált a gazdaságra; ott a gazdatisztek, s meg a tata is haza rándulhat néha. Végeredmény elegáns lakás az Andrassy-uton! Tehát Isten veled kedves szülővárosom! Szeretlek, örömmel gondolok rád! s talán — ha a nagyváros zaja elfűraszt — visszatérek erőt szerezni. De most ki nem elégítesz! Jóskaid, Bandiid meg Pistaid, kedves gyerekek, de tulságosan naivok és szerfelett holdkórosok. Egyebet sem tudnak, mint sóhajtozni, ábrándozni, meg szerelmes verseket írni. Ez a budape-ti ifjuság más, merész, bátor, kitartó az ostromban, finom érzékű a fegyverek megválasztásában. Én hála Istennek vértézve vagyok nyilaik ellen; csak nevetem erőködéseiket. Szivemnek egyetlen oltára, lelkenek feltálatl ideálja te vagy Ottó! Minden gondolatom, minden érzelmem feléd irányul, benned gyökerezik reményeim zöldelő fája: általad nyilott ki életem rózsája. Szeretlek édes egyetlenem! Nem mondjuk egymásnak, egymás szeméből olvassuk ki. . .

Hogy is volt csak? Csend! öntudatomtól megfosztatni még addig nem szabad, míg át nem éltém gondolatban életem csendes idylljét és lesújtó tragikumát. „Ha a nagy város zaja kifűraszt, visszatérek néha új erőt szerezni“ írák egy év előtt naplómba. Ha, ha, ha! Mihamar bekövetkezett a viszontlátás. Hogy is volt csak? Megnyiltak előttünk a főváros legelőkelőbb köréi. Estélyek, látogatások, hangversenyek egymást érték. Én mindenütt egyike voltam az ünnepeleknek. De rá is szolgáltam, hűséges tanítványuk lettem. Nekik nem tetszett az én kisvárosias szerénységem; elnevezték szögletességnek. Ha szememet nem hordoztam körül merészen, hódítólag: a szenteskedők közé osztottak be. A természet csak azért halmozhat el egy nőt kegyeivel, hogy ez az adományokat értékesítse, szeméit szegezze kihatólag a férfira, hogy ennek szíve lázat kapjon a sugarktól; pajzán hangos nevetésével bódítsa el agyát, tudjon ügyesen kacintani, lekötözölög bátran mosolyogni. Aztán meg folyton Jókait, Eötvöst, Tolnayt, Vértessyt olvasni! Mit érünk az ő idealismusukkal? Az életet úgy kell venni, a mint van! Ugy a mint Zola, Daudet, Paul de Kock, Ibsen, Tolstoj leírják. Néha talán viszatetszőknek látszanak; de a rossz vér, mely az emberiség ereiben kering,

a legundokabb dologra is képes; a sors ellen küzdeni balga, mert eredménytelen harc. Utóvégre is egy „Nauá“-ban, egy „Kameliás hölgy“-ben ki ne ismerne magára. Volt ideje az idealismusnak, a hitnek is, de ma túlhaladott álláspont, korunk jelszava: élvezni. A mód és eszközök a cél után igazodnak. Elborzadtam e tantól, láttam a mélységet, a melybe aláhullok, éreztem a súlyt, mely alább és alább huz. És mégis volt benne valami bódító. Az érzékeket oly kellemesen csiklandoztatta, hogy a mámor elborította értelmemet. A hiuság ördögét felkellette szivemben, tetszeni, hódítani vágytam. Ottó minderről nem tudott. Ő ledönthetetlenül állott keblem oltárán, de azt is megakartam próbálni hogy lehet bolondítani, hogy lehet magamat az Ottó irigylésreméltó bálult jegyesévé tennem. Szórtam a tüzet szememből. Gyujtottam mindenütt. Később azt is megtanultam, hogy ez a mód nagyon czélszerű eszköz Ottó állhatatosságának kipróbálására. Ha egyszer hiuk lettünk, ha az elsőség pálmáját akarjuk elragadni, sohasem tudjuk, hogy mikor tettünk eleget a cél elérésére. S mert nincs kitűzött határpontunk, állandóan haladunk a képzelt tökéletesség felé. Egy idő óta én is szokatlan hangokat hallottam; a körülöttem repeső aranylegyek képletekben kezdtek zümmögni. A nóta bizonyos falusi libácskákról szólott, ki a fővárosba jöttekor gondolni sem merészelt másra, mint a tündér-mesék, lovag-regények minden szépségével felékesített kedvesére, de később másokat is részecített — néha csókokban is nyilvánuló — kegyeiben. Ekkor megrémültem. Talán csak nem engem értenek? Igaz, egyikük elég szemtelen volt tölem egy csókot rabolni, de azért ki is kapott. Előérzetem nem csal: e zümmögés vihar előjele volt, mely az én boldogságomat örökre elsöpörte. A mulató helyeken az én nevem felett élcelődtek, röhögtek, sőt fogadtak is. Egyszer Ottó meghallotta s megtiltotta, de egyikük saját szerencsés tapasztalatára hivatkozott s a következő perczben vér borította el arcát. Ottó félig eszméletlenül rohant hozzám. Felsikoltottan, annyira megszorította kezemet. Lihelve kérdezte, miért semmisítettem, meg lelkének örök eszményét, miért csaltam meg oly hűtlenül? Elsápadtam. Elbeszélte a történeteket s én nem védhettem magamat; nem, mert kaczsárgom s Ottó iránti bizalmatlanságom volt oka mindennek. Ő csalódottan görnyedt meg a fájdalomtól; a szelidséget, háziasságot, őszinteséget szerette bennem, de azt már — legalább a világ előtt — lehánytam volt, a hiuságot, szereplési vágyat gyűlölte, s azt felszedtem. Vége, vége, sóhajta, többé nem az voltam, kit szeretett. Mama és tata megsemmisülten állottak a hír hallatára

V I G A S Z T A L Á S .

Holnap bizonyosan párbaj lesz belőle. Az egész Budapest csak rajtam fog mulatni, élcelődni, az ujságok pikáns megjegyzésekkel fogják az esetet publikálni az egész országban. Összeomlottam, leborultam az Ottó lábaihoz; kezeimet tördelve kérem, hogy ha még egy szemernyi van keblében a régi érzésből, ha valaha szeretett, ne fogadja el a kihívást, hadd legyen egy zuga szép hazámnak, hol én meghurcolva nem leszek, s így a kigunyolás félelme nélkül megvonulhatok. Fájdalmas hörgés tört fel férfias melléből... és tántorogva távozott. Többet nem láttam. A kihívó segédeknek azt felelte, hogy mámoros fővel, öntudatlan állapotban követte el a sértést. Temessünk. Milyen szép halott ez az én boldogságom. Fehér az ártatlanság; zöld a reménység; piros a szeretet. Ezek a réz-ek. Borítsunk rá szemfedelre; öltünk gyászruhát.

Hagyjátok csak a dalt nekem.

Idő, világ, sors, emberek!
Kik életfámát tépitek,
Hol egykor egy madársereg
Dalolva fészket épített...
Im' hulló lombja szeretszét!
Avarját busan csörtetem...
De ám vigyétek levelét...
Hagyjátok csak a dalt nekem!

A dal hatalma isteni,
Világot alkot semmiből,
S új lombokat tud kelteni
Reményfánkon, ha porba dől...
Lelkem, ha búvszányára kél,
Hulló virágim' nevetem...
Körüitem örököző'd levél...
... Hagyjátok, ah, a dalt nekem.

Ha fenn lebegve a dalon,
Elnézem e sötét golyót:
Aranyhegy itt minden halom,
S sár és iszap: ezüst folyók...
Es újra zendül a kihalt
Tündéri kar szent berkeken...
Vigyétek a rideg valót,
Hagyjátok csak a dalt nekem!

A tűzében, miként az érc
Felolvad mi dei érzelem,
S míg a salak a porba vész,
Kristálylyá lesz: a szerelem...
E drága gyémánt többet ér
Egy koronánál — keblen!...
A koronák csillámiér!
Hagyjátok csak a dalt nekem!

Lelkem, kit itt bu, gond gyötör,
Lerázva földi börtönét,
Föllengve, mind magasra tör,
Mint hernyó, mely szárnyat cserélt...
S a csillagok hó fényinél,
Mig lantom dalra pengetem:
Rám új örömmek napja kél...
Hagyjátok, ah! a dalt nekem!

S ha elsötétül a világ
S az élet utja ködbe vész,
Napom már-már alkonyra hág,
És lábam sirba sülyedez:
A dal, ah, ott is fölemel,
S megnyitja bája kék egem...
Am veszszen minden, minden el!
Hagyjátok csak a dalt nekem!!

Illyés Bálirt

A halál kapuja előtt.

Irta: Lukács Gyula.

Ha egy ütközetbe induló hadsereg sorain végig nézünk, a legkisebb lavatheri tudomány nélkül is leolvashatjuk a hadfiak arcáról, hogy az egyik vágygyal vagy közönynyel, másik szent félelemmel indul arra az utra, melyen oly könnyen, s oly olesón osztják a halált.

Kipirult arcú ifju az egyik, ki megrendül tán, ha édes anyjának fájdalomról hoz hirt a posta, de most kíváncsisággal akarja tudni, milyen is az a halál. Másik már férfi, halvány arcza élénken illusztrálja, hogy ő egy cseppet sem kíváncsi az ütközet borzalmaira, a halál keserveire; valószínű, midőn erre gondol, nem tudja felejtetni otthon hagyott hitvesét, gyermekeit.

Mikor a muszka csapatok, utolszor mérték össze fegyvereiket a török hadsereg bátor katonáival, a küzdők vakmerőségéből vagy óvatosságából ovasztuk ki, melyik a könnyelmű ifju, melyik az aggodó családapa. D'ő mi magunk ujságírók is így osztályoztuk magunkat, s én is, kit akkor még kedvesen csacsogó babák nem kötöttek e földnek sarához, beteges nem törődéssel hallgattam az orosz bombák dörgését, golyók sívítását, előbb Ajazlarnál s Karahasánköjnél, később Kaceljevónál s Verbokánál.

Pedig akkor már meglegyintett a férfikor szellője. Hát még midőn gyermek ésszel kelle szembe nézni a biztos halállal! Szinte rémülettel gondolok vissza, hogy volt idő, midőn nagyobb fájdalommal néztem azon tanya elpusztulását, melyen csak kovártélyos voltam, mint a magam életét, melyhez már-már hozzányult a világ legelső doktora, a halál.

Régen, nagyon régen volt ez. Az 1870-ik év elején történt, mely esztendőnek január hónapja emlékezetes betűkkel van beírva a tengerészek kalendáriumába. A hónap 7-ik napján vihar alakjában nagy ünnepet rendezett a természet, s tartott öt napon keresztül. Másfél ezer gálya iparkodott Anglia déli kikötői felé, öt napon keresztül vergődtek a hullámbérczek között, próbára volt téve a tengerész-szívósság és bátorság, de ezek ereje sokszor megtört a természet hatalmán, s az öt keserves nap alatt elpusztult több, mint ötszáz hajó. Ezek közt volt a mi gyönyörű három árboczosunk is.

Velünk a vihar hamar végzett. Az első nap éjjelen ránk zudítá hullámai-nak óriásait, s a szép gályából lett egy formátlan hajóroncs, melyet a hajósnép nem is iparkodott többé a biztos révbe vezetni, egyetlen célunk volt egy pár órával, vagy ha lehet, egy pár nappal elődázni a már biztosnak hitt halál beboacsátását.

Keserves, embernek nem való küzdelmet folytattunk napokon keresztül. Étlen, szomjan s álmatlanul álltunk 21 óráig a szivattyuk mellett. Nem volt onnét szabad mozdulni csak egy perczre is. A fiatal matrózok nóta szóval dolgoztak, az öregebbek, kivétel nélkül családos emberek, lehorgasztott fővel nyomogatták a szivattyuk emeltyűit, csak néha vegyült egy-egy sóhajtásuk a vidám matrózdalok közé. Őket már család láncozta jobban az élethez.

Nem tudtam őket vigasztalni sem vig anekdotákkal, sem a rumos palaczkokkal. Pedig most mesterségem volt a vigasztalás.

Mikor a katasztrófa ért bennünket, kapitányom magához hívatott, s a következő parancssal állt elő:

— Veszve vagyunk. Az angol partoktól 190 mérföld választ el bennünket. Ha egy darabig tarthatjuk magunkat, s addig a vihar lecsendesül, a mire nincs kilátás, s aztán valami hajóval találkozunk, a mire még kesebb a kilátás, tán megmenekülünk. Én össze vagyok törve, a hajó vezetését Önre bízom. A fő dolog az, hogy matrózaink kétségbe ne essenek, s kitartással dolgozzanak. Nekik nem szabad ismerniök a veszély nagyságát. Ha ön akár egy szóval, akár kétségbeesésével elárulja azt, lelövöm.

Erre a biztatásra ugyan nem volt szükségem, de annyi bizonyos, hogy érthetően volt mondva.

Fel tehát a szivattyukhoz! E pokoli munkánál ritka kilátásokban gyönyörködhattunk. Körülöttünk ordítottak a habzó hullámok, s látnunk engedék, mint koronásodik meg egy-egy hullámbércz, aztán ördögi iramodással rohan félénk, hogy a párkány nélküli hajóról lesodorja azokat, kik még megmaradtunk. Az árboczokról a széttépett vilák foszlányaival játszadozott az orkán, kaczer kedvében nagyot csattogtatva azokkal, mint a béres, hosszú ostorának sudarával. Mi derékig erő vízben küzdöttünk a hatalmas természettel. Egy-egy hullám átsapott rajtunk, s a hideg szél megfagyasztá átázott ruháinkat, hogy ujjnyi vastagságu jégpánczél borított bennünket.

Huszonegy órai küzdelem után abba-hagytuk e munkát. A szivattyuk bedagadtak, nem emeltek többé egy vizet sem.

Dézsákkal mertük a vizet, s ebben a mulatságban is eltelt egy nap. Ekkor az „Eden“ nevű norvég bárka vetődött közelünkbe. Hajlandónak mutatkozott mentési kísérleteket tenni.

Ez a mentési kísérlet így papirosról olvasva igen mulatságos. A törött hajó egyik lakója kötelet köt derekára, kiáll a hajó hátulján, mire a mentőhajó el-siklik mellette. Mikor legközelebb van hozzá, a kötel másik végét átdobja, s egy „Isten segits!“ kiáltással beleveti magát a tengerbe. — A mentő hajó

személyzete most a lehető gyorsan áthuzza a kötelet, melynek végén néha egy ép ember, néha egy csonka tengerész, máskor egy hullá van. S ezt a munkát ismétlik annyiszor, a hány ember van a törött hajón. Nem kell hozzá egyéb, csak kötél, meg halni kész tengerész.

Ebbe a vízi utazásba elpusztul a vállalkozók kétharmada. De megmarad egyharmad, a mi mégis jobb, mintha mind elveszne.

Matrózaink örömmel fogadták ezt a tervet. Mindenki azt hitte, benne lesz az egyharmad részben.

Nekem sehogy sem tetszett ez a gyalázatos menekülés.

— Én nem megyek egy tapodtat sem. Ha veszni kell, inkább pusztuljak el a saját házukban, mint idegen tengeren.

Magam maradtam indítványommal.

Hanem jött egy váratlan segítségem. Mellettem szavazott a vihar, mely nem engedte közelünkbe jutni a mentőhajót, s két órai sikertelen próbálgatás után az „Ede“ is tovább vitorlázott.

Munkára, munkára újra. Egy pillanatnyi alvás, egy falat kenyér nélkül, még két napig küzdöttünk. A hajó már félig volt vízzel, nem is kormányzott. Minden pillanatban várhattuk az elmevülést. De a vihar sebesen vonszolt bennünket Breszt felé. Már csak 47 mérföldre voltunk a francia partóktól.

Ha a nyugati vihar még 8 óráig tart hajónkat odavágja valami sziklához, s akkor meneküljön, a ki tud. Reményeink emelkedtek.

Hanem ekkor a vihar egyszerre keletre fordult, a szélirány változása miatt a hullámok még bőszebbek lettek.

— Nincs többé menekülés, — kiáltott a kapitány, — nincs többi mit titkolni, jöjjön össze a hajós nép az utolsó imádságra.

Ott láttam az öreg matrózokat zokogva tündelni, s a fiatalokat a mint egykedvűen mormogták a szent szolozsmát.

De velem mi történt. 22 év múlva is restellem bevallani. Imádság közben, térdepelve, elaludtam, s mondhatom, nyugodtan aludtam. Csodálatos könnyelműség, a halál perczei előtt nyugodtan aludni!

Imádság után kijelentettük, hogy legfeljebb két óránk van még élni. Ez sem rendített meg. A hitbe vetett megmagyarázhatlan bizalommal, tán kéjes örömmel vártam azt, a mi már elkerülhetetlen, s jóízű mosolygással gyujtottam rá a pompás havannára, azon tudatban, hogy ez az utolsó szórakoztatóm.

E perczen a szükre szabott láthatáron, a „Nyanza“ angol gőzös hatalmas körvonalai tüntek fel. Segélyt kértünk. A „Nyanza“ tovább evezett. Borzasztóbb volt ez a négy napi szenvedések összeségénél. A végső pillanatban

azt hittük, mentve leszünk, s ime reményünk is magunkra hagy bennünket.

De az angol gőzös nem hagyott veszni, hanem a vihar felül fordulva, hatalmas testével a hullámokat iparkodott felfogni, s egy fél óra múlva mentve valánk.

A „Nyanza“ fedélzetéről, először is elhagyott gályáinkra tekintettem. Ott lebegett még tépett vitorlakkal, tört árbocczsal, s a vészlobógokkal. Szorulni éreztem mellemet, és keservesen sirtam. A halállal küzdve, a halált látva, egy percze sem tudtam elborulni, s midőn elhagyatva láttam hajónkat, melyhez a tengerészt egy megmagyarázhatlan ragaszkodás köti, nagyon mély fájdalmat éreztem. A fiatal tengerész könnyelműsége kevésre becsüli az életet, de sajnálja otthonát.

Az elhagyott gályáról le nem vettem tekintetemet, míg el nem tűnt a messzeségben. Azóta 22 év mult el, s a hajótörés szenvedései ritkán jutnak eszembe, de az elhagyott hajó gyakran megjeleni képzeletemben, álmaimban.

Hogy lövi Kurcz lesen a rókát?

Irta: Bársony István.

A pásadi vágást igazán arra teremtetten az Isten, hogy gyönyörűsége teljék benne minden valamirevaló vadászembernek. A képzelhető legszebb hajlások, hullámos terület az, pompás talajjal, dusan füvező tisztásokkal, alig járható sűrűségekkel, s hogy semmire hiányozzék belőle, patak folyik rajta keresztül, tehát van vize a vadnak.

S mégis csak úgy elvetve találtunk benne egy-két farka foglyot, meg néhány nagy szürke nyulat, azok is félnékebbek, vadabbak voltak a rendesenél. Az volt a baj oka, hogy tele volt a vágás rókával; a vörös ravasz elcsipe tavaszszal a fészken ülő foglyot s megevett minden süldő nyulat. Ami megmaradt, az is örökös hajszában volt, nem pihenhetett soha, minthogy a rókák üldözték.

Vad nem igen lévén, annál többet üldöztük hát a rókát. Lőttük hajtók előtt, kopókkal meg lesen. Míg annyira megzaklattuk őket, hogy már kitanultak minden fortélyt, a hajtók közt visszatörtek, a kopók elől lyukba bujtak, a leshelyeknek meg még csak közelébe sem mentek. De azért uralkodtak tovább és szaporodtak szépen.

S mikor már úgy megokosodtak a vörösbőrű hunczutok, hogy egyikünk se tudta őket lövésre kapni: Kurcz, a vén erdőőr, mégis minden héten beszámolt egy-kettőnek a bőrével.

Csudálkoztunk és faggtuk az öregget, hogy miféle tizedelő szövetségben áll a lomposfarkú népséggel? Vagy talán valamelyes ösmeretlen módon fog ki rajtuk? — Csak hunyorgott, kacintott és nagyokat köszörült a torkán.

— Lesen lövöm, de érteni kell ahhoz — mondogatta.

Lesre mi is jártunk, de rókának legtöbbször színét sem láttuk. Hallottuk a zörgését a bokrok közt, de az óvatos gazficzkó ki nem jött, körülszimatolt bennünket s mikor megorrontott, visszaholt a sűrűbe, még mielőtt fehér tarkóját megláthattuk volna.

Egyszer aztán összebeszéltünk és rálestünk Kurczra.

Persze, hogy titka volt a vén imposztornak. Mikor az erdősznél csirkét öltek, ő elvitte a belét, este kiment vele a vágásba, ott spárgára kötötte s egy helyen, ahol kezdődött a füves talaj, ledobta s aztán huzta maga után a csirke-belet, be az erdőbe. Mikor egy nekitetsző pontra ért, ott hagyta a belet a földön, ő maga bevonult vagy husz-harmincz lépésnyire a sűrű szélébe s úgy várta a rókát.

A ravasz bundás rendesen ráakadt a véres zsiros nyomra, a poulard-illat felcsigázta az étvágyát, úgy sietett az Ariadne-vonalon Kurcz felé, hogy néha vágatva érkezett meg. Ott azután beadta a kulcsot, mert a vén erdőőr tudott a puskával banni.

Ejnye, ezt mi is utána csináljuk, nagyszerű gondolat.

Nem szoltunk neki semmit; a legközelebbi csirkés napon (vendégek voltak, sok volt a csirkepecsenye) jutott csirke-bél mindnyájunknak; észrevettük, hogy Kurcz is elkaparit egy csirke-belet, hagytuk. Hogy fog ez nézni, ha este nekünk is lesz rókánk!

Alig vártuk az alkonyatot, felceziheleltünk s mentünk a vágás felé.

— No Kurcz apó, lesz-e ma róka? — kérdeztük összekacsintva.

— Lesz, a kinek lesz, volt a delfü válasz.

Ki-ki eimult a maga útján, külön; nem pörlekedtünk a helyért, mert minden hajlások egyformán jónak ígérkezett. Huztuk magunk után a csirke-belet, vigyázva rá, mint a szemünk fényére, hogy idejekorán el ne vesszen, le ne szakadjon.

Alig állottunk a leshelyünkön egy félórát, már lőtt valaki. No ez nagyszerű, gondoltam én, ez ugyan jól kezdődik, lesz itt ma durrogatás szépen.

De bizony nem volt. Késő estig vártunk, lesekedtünk, de én még zörgését sem hallottam a rókának. Mikor már alig láttuk az utat, haza ballagtunk nagy bosszusan, szidva Kurczot, a hogy tőlünk tellett.

Az öreg akkor már a második pipát szította otthon s éppen készen volt a mai rókája megnyuzásával. Az ő lövését hallottuk olyan korán.

— De hát megbabonázta maga ezeket a rókákat? — förmedtünk rá mindnyájan egyszerre. Ma már nekünk is volt csirke-belünk, mégis hiába jártunk.

Az öreg kaczagott.

— Hát mért nem szóltak az urak?
Nemcsak a'kell ahhoz.

Kiment s előhozott egy pár szétnyitott bocskorbőrt.

— Látják ezt az urak? Szagolják meg. Mondják, mit éreznek?

— Semmit; bőrszagot; eczetszagot; volt a különböző felelet.

— Hát igenis, egy kis eczetszagot. Ezt a bocskort csak akkor veszem én fel, ha rókalesre megyek. A rendes eszimbamban hiába is mennék, mert az minden lépésnyomon ott hagyja az emberszimátot; az a eszima már én vagyok. Ha az urak közül valaki azt a eszimat felhuzza s elmegy benne az erdőbe, ha nem lát engem — egy óra mulva is elindul azon a eszimanymomon, mert azt hiszi, én haladtam ott. A róka is megérzi az embert, akkor pedig lobol, akkor hiába lenne előtte akár egy eleven fácska, ott hagyná.

De ezt a bocskort én folytonosan áztatom eczetes vízben, ez csak egy vagy két óra hosszat van rajtam ilyenkor, mikor rókát megyek lesni, azután belekerül megint a páczba, ez a darab bőr már nem én vagyok; a rókának, ha bélyomra akad, eszébe sincs, hogy törődjék ezzel a furcsa szaggal, mely hasonlatos ahhoz, ami akkor támad, mikor a nagyon árnyékos oldalakon penészedni kezd az elfonnyadt fű.

Megint összenézünk; biz ennyi eszünk nekünk is lehetett volna. Ez az egyszerű parasztember lefőzött bennünket a maga logikus eszejárásával, mert ezt a fufangot ő találta ki.

Nem egy próbát tettünk azután a Kurcz módszerével s mondhatom sikerrel; de azért mint mindenek, úgy ennek a módszernek is meg van a maga fogyatékosága. Az tudniillik, hogy csak parasztnak való.

Bokor Julis.

Mikor a falut
Az éj betakarta
S fűzeknek sütogett
A Vágvize partja,
Fűzesbe ment a leány
S boldog volt alatta . . .
— Bokor Julist szeretője
Ölében ringatta.

Mikor a falura
Ráborult az este,
Boldogságát a lány
Bujdosva kereste,
Leült a vízpartra
S sirva nyögte átkát . . .
— Hajnal hasadtában csak a
Kendőjét találták.

Két csilag esett le,
De csak egy sirt ásnak,
Mért hittél te Julis
Szellő susogásnak?

Megcsalta a legény,
Pedig úgy szeretted,
— Ne bántátok a sirhalmát,
Lelke jár felette.

Békecsalji Lajos.

Sphinx.

Irta: Szemaházy István.

Harminez vagy harminczkét eszten-dős. Tizennégy év óta férjes asszony. Csinos, kívánatos, üde, mint egy őszi baraccz. Pompás fogai vannak, a teintje virul, a vállak és a nyak plastikus, átmenete elbájoló. Sötét haja alatt pár göndör, odalehelt fürt árnyékolja fehér b'ré, mely a legjavíthatatlanabb ultramontánban is a szerelmi szocialismus gondolatát kelti életre.

A férje prózaibb, mint egy olajmalom, mindazonáltal szereti a gyerekeket, akik szám szerint öten sivitának a gyermekszobában. A gabonausance minden árnyalatában otthon van, de a Fittiof monda létezéséről mitsem tud. Borzasztóbb ennél, hogy a világ összes regényeit megveti, s a Marlow & Cie. prokuristáját jobban ismeri, mint Daudet Alfonzot vagy Tolstoj Leot.

Ó nagysága azt képzeli, hogy boldogtalan. A férje sohasem ér föl az ő lelkéig, mely csurpa poesis és érzelem. Tizennégy év óta szünetlenül so-várogo egy rokon lélek után, s keserű kétségbeeséssel csináltat egy-egy kétszáz forintos toilletet s egy-egy harmincz forintos talapot. Fényes ebédjük után a kis szalon fehér kandallója mellett kavargatva a fekete kávé, elkese-redve sóhajtja:

— Sohasem fognak megérteni. . .

Gyűlöli a férfiakat, kik a női lelkek mélységeit sohasem járhatják be és veszedelmesen kaczerkodik az összes fegyverfogható ifjúsággal, mely a látóhatáron feltűnnek. Álmadozva néz e kegyetlen kannibálók szemébe, vágy-nyal, reménnyel, csábító ígéretek özö-nével. A gyengébbek akként hullanak a lábai elé, mint a vacsoravesztő pil-langó a kerti lámpa lángjába.

A férj, a ki megszokta, hogy a feleségének udvaroljanak, praktikus böl-cseséggel így gondolkodik:

— Beszélgetsek, a meddig csak jól esik. A beszéd után aztán én követ-kezem sorra. . .

Ő megunná a szép asszonyt, ha a mások szemében nem látná azt a bizonyos sovárgó vágyat. Ez ingerli, mint a kaviár. A rajnai lazacznak is csak az a tudat adja meg a becsét, hogy a szegény emberek nem ehetnek belőle.

A zöldben, a nagyobb társaságtól elválva ügyesen dől le az erdő buja pázsitjába, csipkés ruhája alól egy apró, édes czipőcske kandikál ki. És valami ostoba, csinos kölyöknek, ki szivdobogva követi, egy lyrai költő sóvárgásával is-métli:

— Ah, minő szép itt barátom. . .
Hogyszeretem az erdőt, a lombzizegést. . .

És a szegény fiu, ki eddig csak a backfischek kaczerőségát tanulmányozta, boldogtalanul virraszt odahaza egész éjjel és a csábító asszonyról álmadozik.

Álmadozik, mindaddig álmadozik, míg

egy nap végre öt cognacot hajt föl egymásután, s egy harmadik felvonás-beli drámai hős pozitúrájával nyögi el az apró czipők mellett:

— Asszonyom, szeretem önt, boldog-talan vagyok. . .

— Engem, szól csudálkozva, engem? Hogy juthatott eszébe ez a bolondság?

De a fiu, kit a szerelemmel combi-nált cognac emberfölötti bátorsággal öntött el, merészen öleli át és csókkal borítja a kezét, sima, fekete frizuráját.

— Szeretem önt, szeretem önt. . .

— Soha, válaszolja kipirulva, soha, értse meg! Ha imádnám önt, sem val-lanám meg soha, mert hú akarok ma-radni a férjemhez. . .

A soha a valóságban harminczhárom hosszú napra devalválódik, mert a val-lomás után az ötödik héten elbágyad-tan dől a szerelmes ficzko karjaiba s lélekzet nélkül susogja:

— Hagyjon el, az istenért. . . Ah, veszve vagyok, veszve vagyok. . .

És a haját rendbehozva, rózsásan, ragyogó szemekkel parancsolja:

— Menjen most, ne lássam. . . Meg kell halmom, ha nem megy. . . Majd máskor, holnap, legyen irgalmas. . .

Egy kaczer, harminczéves asszony érett bölcseségével gombolyítja föl a fiatal embert a legkisebbik ujjára, s ama napon, melyen veszve érezte ma-gát, pompás étvágygyal uzsonnál és sötét hajában egy fésző rózsabimbóval, kaczeragva udvaroltat magának a Barbi-concert legelső sorában.

Mikor a kölyket félytékenységi roha-mok gyötrik, ártatlanul süti le a sze-mét, mint egy tizenhét éves gyermek, pillantása, magatartása szüzebb a lo-ur-desi szüzanyánál, s lesütött pillákkal sugja:

— Ne kérdezzen barátom, ne bántson. Az az ember. . . istenem mit állok ki. Imád, pedig ön tudja, hogy a terhemre van. . .

S lopva gyönyörködven a modern Torquemada kinjaiban, lesütött szem-pillái mögöl egy gourmand igazi élvezetével hallgatja, a mint a szegény fiu gyáván könyörög:

— Legalább esküdjék meg, hogy terhére van az a szerelem. . . Hogy csak kénytelenségből türi, hogy irtó-zik. . .

— Hát kételkednék. . .

S a míg a legitim férj otthon — a sutba dobván a gabonausancet és az olajpogácsát — égő csókot nyom teli, fehér karjára, mosolyogva gondolja:

— Oh, ha a kis bolond látná. . .

De akkor is — viszonzván az öle-lést — hazug költői indulatok ébred-nek föl a szívében, érzi hogy más, mint a többi, hogy a férfiak gonoszak és önzők, s bizonyos nőies melancholiával támad föl lelkében a gondolat, hogy színte maga is elhiszi:

— Sohasem értenek meg, sohasem. . .

GONDOLATOK.

Négy ember ül együtt. Az első nem tud semmit és nem tudja, hogy nem tud. Ez bolond: kerüljétek. — A második nem tud semmit és tudja, hogy nem tud. Ez tudatlan: tanítsátok. — A harmadik sokat tud és nem tudja, hogy tud. Ez alszik: ébreszszétek. — A negyedik sokat tud és tudja, hogy tud. Ez bölcs: ezt kövessétek.

Arab közmondás.

*

Ki nem szenvedett, nem tudja, mi kevés kell, hogy magunkat boldogoknak érezhessük.

Eötvös.

*

A népek hallgatása a fejedelmek leczkésztése.

Mirabeau.

*

A ki az életelveket könyvekből sajátította el, az tudós; a kit emberek és csemények ismerete tanított meg arra, az bölcs.

*

A törvények indító oka nem a jog, hanem a szükség.

*

Nem az a gondolat bánt, hogy más templomban imádják az Istent, hanem az íáj, ha nem imádják.

*

A fiatal ember rohan a veszélybe, az öreg ugy potyyanik bele.

*

A babona a hittel él vissza, a vallási türelmetlenség az erkölcsösel.

*

A cím néha csak aranytető a szemétdomb felett.

*

Ha titkot közlünk mással, ne kívánjuk, hogy azt megőrizze. Ha gyengék voltunk megőrizni mi saját érdekeinket, miért legyen erősebb a hallgatásban az, a kinek az nem érdeke.

*

Az Isten létét még az Istentagadás is bizonyítja. Minek azt tagadni, a mi nem létezik?!

*

A tekintély az, a minek a világ tart bennünket: a becsület az, a minek mi tartjuk önmagunkat.

*

A nép az erőt becsüli mindennek fölött.

*

A mit nem értünk, az nem a miénk.

Gothe.

*

A tudás fája nem egyszersmind az életé.

Byron.

*

Némelyek azt hiszik, hogy ha ablakaik volnának, soha sem áldozna le a nap, mások meg azt képzik, hogy ha minden ablakot be lehetne falazni, akkor soha sem kelne fel.

Börne.

*

Az egyéni önértet fordított arányban áll a közvéleménnyel. Minél nagyobbak hisszük önmagunkat, annál kisebbnek tart a világ.

Ha a jelen megbirálása is oly nehéz az elfogultság, párt tekintetek miatt, holott annyi közvetlen forrásból meríthetünk: hiszünk-e a históriának, mely az elhangzott sok ige közül a tudomására jutott kevés alapján törvénykezik?

*

Ha mutathat a történelem annyi megvalósult eszményt, s ha látnunk kell, mint ment tönkre, torzul el minden ideál: csodáljuk-e, hogy tapasztalt korunk nem lelkesül eszményekért.

A szegény imája.

Nagy Istenünk, hallgasd meg szózatunk!
Hiszen miénk vagy mindöröktől óta;
Fiad pihent a megvetett akolba!
Rabok valánk s még mind azok vagyunk.

Kicsiny valék; a nap reám sütött;
S én azt hívém, hogy értem tündöklőve,
Áldást ragyog le, itt e drága földre;
S örülhet rajta, ah, a porszülött.

Most férfiszemmel nézek újra rá,
Áldást sugárzó, lángoló napunkra:
Ha pillanatra engedi a munka,
Most is ragyog, s nem ismerek reá.

Ah, nem süt többé sugara!
Aranyná váltott fénye gazdagoknak;
Munkás szegénynek többé nem ragyoghat
Egyforma fényvel; ugy mint valaha!

Mi a szegénység, vajh ki mondja meg?
Miért nyilallik guny fullánkos mérge
A megvetett nép átkozott szívébe?
Miért irigy a csorda nagy tömeg?

A külszínért nem lelkesül szívünk;
De ah, kenyér kell árva gyermekinknek;
Mosoly is kéne édes nejeinknek:
Csak ennyit, ennyit adj nagy Istenünk!

Oh Istenünk, szegények Istene,
Tekints le ránk hatalmad nagy köréből,
Ragadj ki minket bánat tengeréből;
S e földtekét tedd boldoggá vele.

Hisz szép e föld, rónája, bérczei,
Tenger viharja, villámzó tűzéből,
Rózsás ligetnek illatos öléből
Kelnek a hitnek drága gyöngyei

Oly szép az élet, hogy nincs szó reá!
A jéghegyektől pálmafák honáig:
Bölcső dalunktól sirunk gyász daláig,
Szívünk örömdalt zengedez reá.

S a földön mégis annyi szenvedés!
Egymásra hág kitörő szenvedélyvel,
Örök tusában, gazdag a szegénnyel,
S e bősé álomból nincs fölébredés.

Urunk, nagy Isten, küldd egy új fiad,
Ki megtanítson minket ama szóra,
Mit bölcsseink beszéde jába szóra:
Hogy boldogság a pénzhez nem ragad!

Csak boldogságra tör egész világ:
S e boldogságot pénzben vélni felelni,
Vélt ellenének nem tud mást felelni:
Nálam virul a tündöklő virág.

Nálam virul, gyümölcse nálam érik;
S ki hozzá nyulni merne, annak élte,
Legyen akárki, menten véget ére!
Jogát törvényes eszközök földik.

És így van ez sok ezredéve már,
A gazdagé a föld hatalma, éke;
Szegényké az élet szenvedése;
S biztatni nincsen egy reménységár.

Oh, szánj meg Isten, szánd meg őket is,
Emberré téve némi kis vagyonnal,
S értesd meg, ah, a boldog gazdagokkal:
Hogy mást segítni, boldogság az is!

Br. Kemény Endre.

24-ik születésnapomra.

Halottam van nekem, gyászt öltök föl mára,
Huszonegy évemet tettem koporsóba;
Ifjúságomnak ihletett szerelmét,
Tiszta rajongását, seplőtelen hitét.

Huszonegy tavasznak örömét és buját,
Rügyedző ágait, fejlődő bimbóját.
It iekszik előttem reményem és vágyam,
Mitől jövőm minden boldogságát vártam.

Jó barátok jönnek, — véle ünnepelek,
Virággal, mosolylyal, hogy üdvözöljenek;
De elborul örömük, megdöbbenve néznek,
Hogy ünnepi dísz helyett gyászravatalt lelnek.

Virágjuk letéve, résztvevő szót monduak,
Bántja őket a gyász, csakhamar távoznak.
Egyedül maradok zavartalan csendben,
Fájdalomtól tépve, megtörve, betegem.

Egyedül virasztok, csak én vagyok ébren,
A hold sápadt képét eltűnődve nézem; —
S mintha csak vádolna fakó néma ajka,
Mintha fenyegetve mozdulna meg karja.

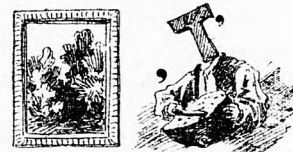
Hogy gondtalan téptem le díszét, virágát,
Pazarul szétszortam kincsét, boldogságát,
Letörém zománczát, leverém himporát,
Mohón üritém ki gyönyörét, mámorát.

Javulnék, de késő, — bár a vágy ugy éget —
Nem jó vissza többé az eljátszott élet.
S mint elmerengek a gyászos sápadt képen,
Könybelábad szemem, — sírok kérésesen.

Farkas Imre.

Képtalány.

B & D

SZÁMREJTVÉNY.

H. F.-TÖL

39, 48, 2, 19, 25, 46, 28, 7, 50. Micaenai király.
21, 4, 42, 37. Női név.
14, 10, 24, 17, 12. Víz jármű.
22, 43, 3. Tápláló folyadék.
38, 20, 11, 41, 32, 18, 1. Az ó-szövevénynek egy könyve.
45, 51, 36, 15, 9. Férfi név.
6, 33, 8. Minden halandó ide kerül.
16, 26, 5, 23, 34. Egy tétel.
49, 30. Kötsző.
35, 31, 40, 29, 44. Embernek s állatnak is van.
27, 47, 13, 52. Igen kedvelt játék.
1-32. Egy jellemző mondat.

A múlt számban közölt talányok megfejtése:

A képtalányé:

Elveszett paradicsom.

A számrejtvényé:

Mit ér álmodni olyan csillagot,
A melynek fénye nekünk nem ragyog?
Mit ér az élet, hogyha tavaszát,
Virág nélkül csak ugy álmodjuk át?